

Ali veste, kako se polni JEZERO V VELIKEM DOLU (ZA KALCEM) s sosednjo plitvo vrtačo?

Oblikovanost jezerske kotanje

Severozahodno od gradu Kalcem leži Veliki dol (za Kalcem), ki je večja vrtača. Najnižji del njenega dna leži v južnem delu (552,8 m po LIDAR DMR). Južno od Velikega dola je plitva vrtača, katere dno

je 4,85 m višje, na 557,65 m n.v. (po LIDAR DMR). Od Velikega dola jo loči ozek hrbet. Vrtača je ojezerjena zelo redko.

Veliki dol (za Kalcem) in sosednja plitva vrtača (vir podatkov: GURS)

Opis polnjenja/praznjenja jezera po tipih ojezeritev

Ob **polnjenju** Velikega dola (za Kalcem) se pojavijo luže v neizrazitih jamčih med ledinami v nižjem delu dna kotanje. Jezero nastane s spojitvijo luž, ki ob **redni večji ojezeritvi** zalije osrednji del dna.

Ob **veliki ojezeritvi** je ojezerjen večji del dna kotanje, ob **zelo veliki ojezeritvi** pa jezero ne obsega le severnega obrobja dna. Ob **izjemno veliki ojezeritvi** jezero zalije tudi spodnji del pobočij kotanje.

Ob pojavu zelo velike ojezeritve Jezera v Velikem dolu je bilo zalito celotno dno plitve vrtače, ki leži južno od njega. Ob pojavu obeh izjemno velikih ojezeritev v letu 2014 pa je voda zalila tudi spodnji del pobočij te vrtače. Vrtača je bila zalita tudi ob pojavu velike ojezeritve, vendar le v nižjem delu dna.

Podrobnejši opis polnjenja/praznjenja jezera po fazah ojezeritev

V **1. fazi redne manjše ojezeritve** se pojavijo tri do štiri luže v jamčih med ledinami v nižjem delu dna kotanje. Prva in druga luža (iz zahodne smeri) se

najprej povežeta, nato pa spojita. Ob praznjenju jezera pa najdlje ostaneta osrednji luži.

V 2. fazi, ko nastopi **redna večja ojezeritev**, leži jezero v osrednjem delu dna kotanje.

V 3. fazi, ko jezero doseže **veliko ojezeritev**, je ojezerjen večji del dna kotanje. Izven obsega

ojezeritev leži južno obrobje dna in severni, višji del dna.

V 4. fazi, ko jezero doseže **zelo veliko ojezeritev**, pa je ojezerjeno skoraj celotno dno kotanje, razen severnega obrobja.

Kirn T. 2016. Naravovarstvena izhodišča za varovanje Pivških presihajočih jezer. Magistrsko delo. Univerza v Ljubljani, Biotehniška fakulteta, Ljubljana, 280 str.

redna manjša (F1) (6. 12. 2008)

redna večja (F2) (11. 12. 2010)

velika (F3) (26. 9. 2010)

zelo velika (F4) (13. 12. 2008)

izjemno velika (F5) (15. 2. 2014)

zalita plitva vrtača, v ozadju jezero (puščica),
(1) ob zelo veliki ojezeritvi
(13. 12. 2008)

(2) ob izjemno veliki ojezeritvi
(15. 2. 2014)

1

2

Slikovni prikaz tipov ojezeritev Jezera v Velikem dolu (za Kalcem)